

Studiekvalitetsmelding Institutt for filosofi og førstesemesterstudier 2022

Det følgjande er Institutt for filosofi og førstesemesterstudier si studiekvalitetsmelding for 2022, basert på punkta i bestillinga frå fakultetet av 11.1.2023 (2023/636). Studieporteføljen til FOF består av årsstudium, BA og MA filosofi, samt exphil og dei tidlegare exfac-emna. Me følgjer her tradisjonen for desse meldingane og konsentrerer oss om fagstudia.

Oppfølging av studiekvalitetsmeldinga for 2021

I studiekvalitetsmeldinga for 2021 peika me på nokre ting me ville prøve å forbetre eller få til. Dette har i stor grad blitt følgt opp, om enn me ikkje har lukkast med alt:

- Tydeleggjere emneansvar: Undervisingsformer i høgare utdanning er i sterk utvikling, og pandemien intensiverte desse endringane. Det er difor nødvendig at ein i større grad inkorporerer ansvar for kvalitetsutvikling i emneansvaret. Eit emne bør ikkje berre vere noko som enkeltlærarar går inn og ut av frå semester til semester—nokon må ha eit overordna og langsiktig ansvar for utviklinga. Instituttet har difor innført eit system med tydeleg og langsiktig emneansvar, med eit eige mandat.
- Systematiske studentevalueringar: For å gjere noko med fråfallet, og meir generelt for å betre studiekvaliteten, treng me eit betre grunnlag for pedagogiske og organisatoriske avgjerder. Kort sagt treng me å vite meir om korleis studentane opplever emna våre. Arbeidet med studentevaluering har difor blitt systematisert, med meir regelmessig gjennomføring og oppfølging. Me tar studenttilbakemeldingar på alvor, og me arbeider med å auke svarprosenten på emneevalueringa. Låg svarprosent er framleis eit problem, og noko me må arbeide vidare med.
- Tid mellom emneevaluering til frist for endringsforslag: I 2021 peika me på at det var ei utfordring for det pågåande evalueringsarbeidet at det var kort tid mellom emneevaluering og fristen for å sende inn endringsforslag til godkjenning, slik at endringar etterspurt av emneansvarlege ikkje vart levert til fakultetet i tide for gjennomføring neste gang emnet vart tilbode. For å få tilstrekkeleg tid til å handsame ønske om endringar har me no innført ei ordning der emneevalueringsskjema blir sendt ut og samla inn mot slutten av undervisinga kvart semester. Dette har me gjort i to semester, og det fungerer godt.
- Fagleg-sosialt miljø: Me har allereie i fleire år måtte konstatere at BA-programmet i filosofi har noko skuffande resultat i Studiebarometeret på dette området. Det har difor vore eit mål å arbeide med å få fleire fagleg-sosiale møteplassar med studentane, både for å skape betre miljø mellom studentane og for å integrere dei betre i instituttets faglege liv. Dette arbeider me framleis med, og det gjenstår ein del før me kan seie oss nøgde. Me har innført faste møte mellom instituttleiinga og

fagutvalet, og innfører i 2023 månedlege felleslunsjar for tilsette og studentar.

Eigne satsingar og prioriteringar

Instituttet er i ferd med å utarbeide ny instituttstrategi, mellom anna ein eigen strategi for fagstudia. Dette dokumentet skal gi retning for framtidige revisjonar av studieprogramma. I tidlegare revisjonar var det lagt vekt på effektivisering/innsparring utan å redusere talet på emne. Slik kunne ein halde på breidde og valfridom for studentane, men ein kan legitimt spørje om dette gjekk ut over studiekvaliteten. Framtidige revisjonar må sjå på heilskapen i programmet, tilhøvet mellom studienivåa og tilhøvet mellom studiekvalitet og ressursbruk. Me har allereie gjort justeringar i masterprogrammet for å tydeleggjere eigenarten til masterutdanninga og framheve sambandet mellom forskning og utdanning, gjennom å auke delen av såkalla «forskingsemne» på masterprogrammet. Dette er også eit eksempel på at tilbakemeldingar frå studentane blir tatt på alvor og følgt opp av endringar.

Melding om oppretting og nedlegging av program er ikkje lenger ein del av bestillinga til studiekvalitetsmeldinga, men me kan likevel nemne at me i fleire år har hatt ønske og ambisjonar om å opprette eit PPE-program. Dette arbeidet er no starta, og med støtte frå Humaniorastrategien er det oppretta ei arbeidsgruppe som skal utarbeide modellar for korleis eit slikt program kan utformast. Vidare er bachelorprogrammet i retorikk no lagt ned. Instituttet vil ta stilling til kva som vil skje med retoriikkemna i framtida når studentane på programmet etter kvart vil gjere seg ferdig.

Kvalitetsutvikling og studentaktiv læring

5-årig programevaluering av bachelor- og masterprogramma vart gjennomført og begge programma var reakkreditert i 2022. Ekstern fagfelle, Elisabeth Schellekens Dammann, vil levere sin rapport med evaluering av bachelor- og masterprogramma vinteren 2023, mellom anna på basis av samtalar ho hadde med studentar og tilsette på vitjing til instituttet hausten 2022. Som nemnd over gjennomfører me eigenvurdering og studentevaluering av kvart emne kvart semester, og arbeider med korleis me kan auke svarprosenten på sistnemnde.

Det langsiktige målet for instituttet er å skape ein kultur for pedagogisk utprøving og samarbeid: Her vil me prøve å skape rammer som oppmodar til utprøving av nye undervisnings- og vurderingsformer. Den semestervise timerekneskapan må ikkje hindre slikt langsiktig utviklingsarbeid. Undervisarane blir oppmoda om å prøve nye undervisnings- og vurderingsformer i sine kurs (f.eks. fagfelleevaluering, mappeevaluering, digitale ressursar). Dette handlar også om å skape arenaer for diskusjon og samarbeid om undervisningsformer. Et eksempel er fagstudiesesjonen på fjorårets instituttdag, der vi diskuterte tilbakemelding

og vurdering i allmøte. Her kan fagstudia også trekkje vekslar på at fagmiljøet på exphil no har fått FUND-status på fakultetet.

Alle våre sentrale bacheloremne har både forelesingar og seminar. Seminara gir høve for studentane til å arbeide aktivt med kursmaterialet. Vidare er alle dei sentrale emna på masterprogrammet seminarbaserte kurs. Seminara gir studentane sjansen til å arbeide aktivt med faginnhaldet, og dei blir rettleia i å utvikle eigne forskingsprosjekt. Fleire av dei valfrie emna på bachelor- og masternivå inneheld dessutan aktive læringsformer som diskusjon, gruppearbeid og fagfellevurdering.

Arbeidsliv og utveksling

Bachelorprogrammet i filosofi var med i NOKUT si evaluering av arbeidslivsrelevans i disiplinfaga i 2019-2020, og dette var ein nyttig prosess for oss. Det viste at noko av det viktigaste me kan gjere for å vidareutvikle arbeidet med arbeidslivsrelevans er å bevisstgjere studentane våre på den kompetansen dei faktisk har. Mange studentar har ei noko snever oppfatning av arbeidslivsrelevans, og me treng å vise dei at dei generelle og overførbare dugleikane dei får i studiet faktisk er av verdi i arbeidslivet. Undervisarane vil bli oppmoda om å framheve generelle ferdigheiter, både i undervisinga og i emneskildringar.

Me trur at me kan oppnå mykje på dette området med relativt enkle og lite ressurskrevjande middel, til dømes karrieredagar der slike spørsmål blir tematisert og diskutert. Slike planleggjer me å ha årleg, for å hjelpe studentane med å reflektere over kva slags karrierar utdanninga deira kan førebu dei på. I nokre tilfelle kan dette innebere å invitere nyutdanna til å snakke om sine eigne erfaringar. Me har allereie hatt slike økter for master- og phd-studentane, og vinteren 2023 vil me ha ein paneldiskusjon på Ad Fontes om filosofiens rolle i det offentlege liv. Arbeidslivsrelevans er også eit tema i det pågåande arbeidet med ny strategi for instituttet og fagstudia.

Når det gjeld utveksling, har me ikkje krav til kva emne studentar skal ta på utveksling. Slik sett er utveksling hjå oss primært eit verktøy for skape fagleg breidde. Me har også planar om å leggje betre til rette for utveksling for masterstudentar som skriv 30stp-oppgåve, nettopp for å gi dei meir breidde i utdanninga.

Forsking i utdanningane

Studentar på både bachelor- og masterstudia møter aktuell forsking og fagutvikling på ulike tidspunkt i studia. Begge programma inkluderer ein «avhandlingskomponent», som utgjør eit rettleia forskingsprosjekt der studentane blir venta å vise kunnskap om oppdatert forsking

på temaet for prosjektet. På begge nivå får studentane rettleiing og støtte i å finne og engasjere seg i relevant og aktuell litteratur om sitt tema.

Me legg også stor vekt på forskingsbasert undervising både på BA og MA. Dette elementet vil venteleg også bli styrka i den nye strategien. Mange av våre kurs gis av leiande fagpersonar som har internasjonale publikasjonar om tema knytt til undervisinga deira. Å ta vare på denne ordninga er ein del av vår motivasjon for å tilby et breidt utval av valemne. Litteraturlistene blir også hyppig revidert for å inkludere den siste utviklinga på forskingsfeltet som blir dekket. Kjerneemna på masterstudiet har også som sentrale læringsutbytte utvikling av forskingskompetanse, og desse emna har som nemnd ovanfor blitt styrka i vår siste revisjon av masterstudiet. På masterstudiet får studentane naturlegvis også omfattande rettleiing i forskingsmetodar og utvikling av forskingsartiklar og prosjektforslag.

Masterstudentar er inkludert i mange av aktivitetane til dei ulike forskingsgruppene ved instituttet. Vidaregåande bachelorstudentar er også inkludert i nokre tilfelle. Instituttet har eit månadleg forskingsseminar der tilsette og besøkande frå andre institusjonar presenterer si aktuelle forskning, som er open for og ofte besøkt av bachelor- og masterstudentar. Studentane kan enkelt finne ut om instituttets forskingsaktivitetar på nettsida samt på digitale skjermar plassert på instituttet.

Steinar Bøyum

Instituttleder, Institutt for filosofi og førstesemesterstudier